

FERNANDEZADVOCATS

LA DATA DE PRESENTACIÓ DE DEMANDA DETERMINA L'APLICACIÓ O NO DE LA LLEI ORGÀNICA 1/2025 SOBRE LES EXIGÈNCIES DE LES MASC A L'ORDRE CIVIL

Una recent decisió de l'Audiència Provincial de València ha posat de manifest la importància fonamental de la seguretat jurídica de les normes, així com de la interpretació raonable de les normes processals, especialment quan ens trobem davant de modificacions legislatives que afecten els requisits d'admissibilitat de les demandes. Ens referim a la **Interlocutòria 299/2025, de 28 de maig, dictada per la Secció Desena de l'Audiència Provincial de València (rec. 572/2025)**, que resol una qüestió crucial i que ja havia generat dubtes interpretatius entre els operadors jurídics: *quin moment determina la llei aplicable a una demanda quan una nova norma entra en vigor entre la seva presentació i la seva admissió a tràmit?*

El nucli del debat: demanda tramitada entre dues aigües normatives

El cas analitzat per l'Audiència Provincial de València neix d'una demanda de liquidació de règim econòmic matrimonial presentada el 2 d'abril de 2025. L'endemà, el 3 d'abril de 2025, entrava en vigor la Llei Orgànica 1/2025, que introduïa una novetat significativa: la necessitat d'acreditar l'intent d'acudir a un mitjà adequat de solució de controvèrsies (MASC) com a requisit de procedibilitat per a l'admissió de la demanda, segons el nou article 5 de la LO 1/2025 i la modificació de l'article 264.4 de la Llei d'Enjudiciament Civil (LEC).

El Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Sueca va inadmetre la demanda el 15 d'abril de 2025, adduint que, en el moment d'incoar-se el procediment (interpretat com el moment de l'admissió o registre posterior a la presentació), la nova llei ja era vigent i no s'havia complert amb el requisit del MASC.

Deixant de banda els pretesos avantatges que pot arribar a suposar l'esmentada Llei, i quins encerts o errors s'hauran de veure contrastadament transcorregut un temps prudencial d'aplicació, el cert és que la pròpia dicció de la norma, en alguns passatges,

resulta francament deficient, deixant marge a interpretacions extremadament desproporcionades com ara la que pretenia aferrar-se el Jutjat de Primera Instància de Sueca, ja que la Disposició Transitòria Novena, en el seu apartat primer, disposa que *“Las previsiones recogidas por la presente ley serán exclusivamente aplicable a los procedimientos incoados con posterioridad a su entrada en vigor”*, pel que aquesta dicció literal podria arribar a ser una magnífica vàlvula d'escapament per a molts Jutjats que senzillament tenen i mantenen sengles demandes pendents d'incoar.

La resposta de l'Audiència Provincial de València

Encertadament, la part demandant perjudicada va recórrer aquesta decisió, al·legant que la norma aplicable havia de ser la vigent en el moment de la presentació efectiva de la seva demanda, és a dir, el 2 d'abril de 2025, quan la LO 1/2025 encara no havia entrat en vigor.

El primer que sobta d'aquest cas és la rapidesa en la tramitació i la resolució del recurs d'apel·lació, quelcom que és vertaderament de remarcar com a exemple de celeritat i proactivitat al dret a la tutela judicial efectiva sense dilacions.

En quant als motius de la resolució pròpiament dits, veiem que l'Audiència Provincial de València acull el recurs i revoca la inadmissió, ordenant que la demanda sigui admesa a tràmit. La Sala fonamenta la seva decisió en diversos arguments de pes:

i) El moment de presentació és el determinant, per damunt del relatiu a la incoació judicial pròpiament dita: Citant l'article 399 de la LEC ("el judici principiarà per demanda"), l'Audiència subratlla que la data de presentació de la demanda és el moment temporal que ha de regir l'aplicació de la llei processal.

ii) Principi de seguretat jurídica i dret a la tutela judicial efectiva: Deixar l'aplicació d'una norma a l'atzar del moment, indeterminat i dependent de la gestió interna del jutjat i els seus tempos, a fi que finalment es produeixi la incoació, vulneraria els principis de seguretat jurídica (article 9.3 de la Constitució Espanyola) i el dret fonamental a la tutela judicial efectiva (article 24 CE).

iii) Interpretació no rigorista de la norma: L'Audiència invoca la doctrina del Tribunal Constitucional - STC 222/2016 - que adverteix contra interpretacions de la legalitat processal manifestament irracionals, arbitràries, fruit d'un error patent, o excessivament formalistes que sacrificuin interessos de forma desproporcionada.

iv) Criteris Unificadors: La decisió s'alinea amb criteris ja establerts per la Junta de Magistrats de les Seccions Civils de l'Audiència Provincial de València en reunions anteriors (13 de març de 2024, respecte al RDL 6/2023, i 21 de maig de 2025, sobre la mateixa LO 1/2025). En aquestes reunions es va acordar que, per raons elementals de seguretat jurídica, el moment per fer valer les noves exigències processals és el de presentació de la demanda, data taxativa, i no el de la incoació posterior del procediment.

Comentari final

Per tant, com que la demanda es va presentar el 2 d'abril de 2025, abans de l'entrada en vigor de la LO 1/2025, no li eren aplicables les modificacions relatives als MASC, i la demanda havia de ser admesa en complir els requisits processals exigibles en el moment de la seva presentació. Aquesta resolució de l'Audiència Provincial de València és un recordatori valuós de la manera com s'han d'interpretar les disposicions transitòries i l'entrada en vigor de noves normatives processals. Prioritzar la data de presentació de la demanda no només ofereix certesa als professionals del dret i als justiciables, sinó que també salvaguarda principis constitucionals fonamentals. Decisions com aquesta reforcen la confiança en un sistema judicial que busca l'equilibri entre l'aplicació de noves lleis i la protecció dels drets dels ciutadans, evitant que l'accés a la justícia es vegi obstaculitzat per interpretacions excessivament formals o per factors aliens a la diligència del litigant, com pot ser la tardança i tempos de tramitació de l'aparell de l'Administració de Justícia.

Al marge de l'anterior, és important i crucial que els Jutjats i Tribunals fixin i estableixin criteris unificadors clars i generals per evitar trobar-se amb resolucions com la que fou apel·lada, a banda que contribueixen també a la celeritat de l'Administració de Justícia.

FERNANDEZADVOCATS

El present article és merament divulgatiu i no suposa assessorament ni compromís d'actualització. Per més informació o assessorament, contacta amb info@fernandezadvocats.es